

כ"ד מר חשוון ה'תש"פ 22.11.19

מגזין מס' 553

ערב שבת פרשת חיי שרה/מברכים חודש כסלו

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

החייך כסנא

מגמה חיובית ובונה

תמליל בעיבוד קל מתוך שיעורי הרב כלב

האמת, עצם החיות הבלתי גבולית, אינה שייכת לאף אחד. איש אינו יכול להשתלט עליה ולנכסה לעצמו – את האמת רק משרתים! האפשרות היחידה הניתנת לבני אנוש ליצור איזושהי התקשרות ומגע עם האמת, היא התבטלותם המוחלטת לצויה. הממליך על עצמו את כללי החיים לקיימם בפועל, הופכים חייו הגשמיים עדות לתמצית ולשד ההויה כולה, מרום המעלות ומדרגות ועד סוף כל דרגין.

על מאמר הזהר "לית אתר פנוי מינה" (אין מקום פנוי ממנו), אמר אחד הצדיקים: הקב"ה נמצא בכל מקום חוץ מתודעת האדם הטבעית. כי אצל האדם, ההרגש העצמי הפנימי ותחושת הנוכחות האלוקית אינם מתגלים אלא במי שמפנה להם מקום... וכדברי חז"ל אודות מאמר השכינה "אין אני והוא (בעל הגאווה) יכולין לדור" (באותה תודעה).

רק נכונתו של האדם (ובעיקר אומץ לבו) לבטש ישותו כדי לצאת מ'קטנות המוחין' שמצד היוקר העצמי הטבעי – ובמילים פשוטות, להכיר בחולשותיו ולפעול לתקן – היא שפותחת בפניו את האפשרות "לארח" בתודעתו התבוננות כנה ב'ערכים מתוקנים' לפי ערכו. וכשאני מבטל עצמי ל'עורך מתוקן' ובאמת 'עושה לו חשבון' (ללא תנאים, בכל מזג אויר ובכל מצב רוח), אזי נרתמות כל יכולותי, ובפרט השכליות, בשירות הענין. אם זו יכולת ה'חכמה', יכולת הבזקת הרעיונות שבי, הרי שמעתה תתפנה היא מעיסוקה בצידם הסתמי והשלילי של החיים לטובת חיפוש רעיונות בכיוון החיובי והבונה. אשר זוהי המעלה המכונה בחסידות 'גדלות המוחין': התמקדות האדם במימוש כשרונותיו וניתוב תכונותיו הטבעיות בשירות אמיתת הדברים.

ואין מדובר בדוקא ברעיונות הנוגעים לענינים רוחניים נשגבים ומופשטים שבין אדם למקום, אלא גם בכל הקשור ליחסי אנוש פשוטים שבין אדם לחבירו, המונחים לפנינו ממש מתחת לאף. כגון: ללמד עצמי להיות בן זוג כפי שאמיתת הזוגיות דורשת מכל אחד ואחת מאתנו, וכך גם להיות הורה אמיתי, חבר אמיתי, וכדומה. ואדרבה, חתירת האדם ליחסים תקינים ומוארים בינו לבין זולתו היא מעיקרי ההויה היהודית הבריאה.

לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 22:30 במושב חמד שבמרכז הארץ. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com.

הכניסה לישוב חמד בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, בכניסה למושב נוסעים ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית – לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר. התכנסות כיבוד ושתייה קלה מ-20:45. לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144.

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממש, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

שבת מברכים חודש כסלו

בשבת שלפני ראש חודש, מודיעים בבית הכנסת ברוב עם אודות היום, השעה והרגע המדויק בו חל מולד הלבנה ובאיזה יום יחול ראש החודש. בשבת זו, פרשת 'חיי שרה', מכריזים: המולד יהיה ביום רביעי, שעה 7:18 ו-7 חלקים. ראש חודש כסלו ביום החמישי וביום השישי הבא עלינו לטובה. לאחר מכן, בעומדו עם ספר התורה בידיו, מברך שליח הציבור את נוסח ברכת החודש, ומייחל עם הציבור כולו שהחודש הבא עלינו לטובה יהיה מבורך בגשמיות וברוחניות.

כתוב בפתק: על כמה יהודים פעלת שישתדלו לומר את כל התהילים בשבת מברכים?"

מתברכים כל הימים

כידוע, מן השבת, יום המנוחה וההתעלות, מתברכים כל ימות השבוע - הן הימים שלפניה והן אלה שלאחריה. הימים שקודם השבת הינם ימי הכנה לשבת, ועל הימים שלאחריה נמשכת השראתה. אמנם בשבת זו, בה מברכים החודש, נוספת מעלה יתירה - ממנה מתברך ראש החודש (הכולל את כל ימות החודש הבאים עלינו לטובה), על מועדיו והימים המיוחדים שבו.

בשבת זו, לאחר תפילת שחרית נוהגים להתוועד, שבת אחים גם יחד, כדי להכין ולעורר עצמנו להכנס לימי החודש הבא בשמחה ובטוב לבב מתוך הוספה בענייני נר מצוה ותורה אור.

אמירת תהילים בציבור

בשבת זו, השכם בבוקר, מתקבצים בבית הכנסת לאמירת כל ספר תהילים בציבור. אחרי אמירת התהילים יאמר 'קדיש יתום' מי שהוריו אינם בין החיים. ואם יש אזכרה או אבל ('חיוב') - יאמרו קדיש אחר כל ספר, ויאמרו תחילה ה'יהי רצון' המיוחד שאחרי כל ספר וספר. אחרי כן נוהגים ללמוד מאמר חסידות שיהיה מובן לכל, ולאחר הלימוד מתפללים תפילת שחרית.

אודות אמירת תהילים בציבור בשבת מברכים אמר אדמו"ר הרי"צ: "דבר אמירת תהילים האמור, אינו שייך לאיזה נוסח... ומצד אהבת ישראל... עלינו להשתדל בכל מיני השתדלות, אשר יוקבע בכל הבתי כנסיות באיזה נוסח שיהיה".

והוסיף על כך הרבי מליובאוויטש, נשיא דורנו: "כשיבוא משיח, לא יידע שום 'קונצים' אלא ידרוש...

להלן הימים המיוחדים בחודש כסלו, אודות חלקם נרחיב את הדיבור לכשיהיו סמוכים יותר:

ט' כסלו – יום הולדתו והסתלקותו של האדמו"ר האמצעי (דור שני בשושלת אדמו"רי חב"ד, בנו של בעל התניא).

י' כסלו – חג גאולתו של אדמו"ר האמצעי בצאתו מן המאסר.

י"ד כסלו – יום נשואי הרבי מליובאוויטש לרבנית הצדקנית **חיה מושקא** (בתו של האדמו"ר הקודם, הרבי הרי"צ). באחת משיחותיו אמר הרבי "היום הזה קישר אותי אתכם החסידים".

י"ט כסלו – יום הסתלקות הרב המגיד ממעזריטש (תלמידו וממשיך דרכו של הבעל שם טוב ורבו של בעל התניא).

י"ט-כ' כסלו – 'חג החגים' ו'ראש השנה לחסידות', הוא חג גאולתו של אדמו"ר הזקן בעל התניא בצאתו מן המאסר.

כ"ה כסלו – חג החנוכה, ניצחון האור על החושך, בימים בהם ובזמן הזה.

א' כסלו – ביום זה (בשנת תשל"ח) יצא הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו לביתו, לאחר שטופל במשרדו ע"י טובי הרופאים וכבר התאושש מסדרת התקפי לב קשים שעבר בשמיני עצרת. שמחת החסידים על החלמת הרבי, שהיתה בשעתה שמחה גדולה כשלעצמה, הלכה והתעצמה עם חלוף השנים. ומדי שנה, ביום זה, גברה השמחה בקרב כלל מחבבי תורת ומורשת ישראל, לנוכח המשך זריחת אורו הגדול של הרבי על פני כ-15 שנות עבודה נוספות. כמעייין המתגבר, המשיך הרבי להאיר את העולם בתנופת הפצה אדירה וחסרת תקדים בפעולותיו לפרסום וחיזוק היהדות בכלל והחסידות בפרט. זכה דורנו ונתברך אשר גם בימינו נמשכת ומתרחבת ביתר שאת וביתר עוז השפעתו של הרבי על ידי ריבוי עצום של לומדים המעיינים בדברי תורתו שבמאמריו, שיחותיו ואגרות קודש שכתב, המהווים עבורם ועבור סביבתם מזון רוחני חי ורב עוצמה הפועל ישועות בקרב הארץ. צבא שלוחי הרבי, שמספרם הולך וגדל מידי שנה בשנה, מקימים בהשראתו בתי חב"ד בכל רחבי ארץ הקודש ובכל פינות וקצווי תבל. מרכזי יהדות אלה משמשים מוקד משיכה ליהודים רבים המוצאים בהם אוירה נינוחה ספוגה בניחוח 'רוח ישראל סבא' – בית חם לכל יהודי באשר הוא מבלי הבט על מעמדו ומצבו בגשמיות או ברוחניות.

הסיפור השבועי

תאונה והצלה

הרב דרוקמן הודה לאשה על העזרה והתכונן להמשיך בדרכו. "עוד מעט שבת", הסביר לה, "ועליי להגיע לביתי בזמן".

הזכרת השבת המתקרבת גרמה לפניה של האשה להחליף הבעה. הרב דרוקמן, בחושיו החדים, זיהה שיש כאן משהו. "את מדליקה נרות שבת?", גישש. "לא!", באה התשובה, "אין לי משפחה, ואני לא שומרת שבת".

הרב דרוקמן הרים את הכפפה. "נשמח לארח אותך השבת בביתנו!", הציע. האשה התנצלה ואמרה שיש לה תכניות אחרות לשבת זו. "בשבת אחרת אשמח בהחלט", אמרה. הרב דרוקמן מסר לה את כרטיס הביקור שלו, והאשה הזדהתה בשם ניקול לוי ומסרה לו את מספר הטלפון שלה.

עברו כמה שבועות. האשה לא יצרה קשר. הרב דרוקמן חיפש את המספר שהשאירה לו, ולא מצא אותו. ברבות הימים נשכח הסיפור מלבו.

חלפו ארבעה חודשים. בוקר אחד קיבל הרב דרוקמן הודעה ממספר לא מוכר. זו היתה פרסומת למופע בהשתתפות אמן מפורסם. הרב דרוקמן כמעט מחק את ההודעה, ואולם מסיבה שלא היתה ברורה לו החזיר לשולח שאלה: "מי זה?".

לא חלפה דקה והטלפון שלו צלצל. "הרב דרוקמן, אתה זוכר אותי?". זו היתה ניקול לוי.

"בוודאי!", השיב בהתרגשות, "אנחנו עדיין ממתנינים לבואך לשבת".

"מתי אפשר לבוא?", שאלה האשה.

"בשבת הקרובה!", באה התשובה.

שבריר שנייה עמד לפניו. לבו הלם בפראות. ידיו, שלפתו את כידון האופנוע, התמלאו זיעה קרה. מכונית הספורט שעטה לעברו במהירות, במסלול התנגשות בלתי נמנע. לבלום או להאיץ? עצירה פתאומית של האופנוע תביא לידי התייפחות. אם ימשיך בנסיעה לא יוכל לחמוק מפגיעת המכונית. האם אלה רגעי חייו האחרונים? חלפה בו מחשבה מבעיתה.

זה היה בשנת תשס"ח. יום שישי, שלוש אחר הצהריים, כיכר נאסיון, מרכז העיר פריס. הרב הרשי דרוקמן, שליח חב"ד בעיר סן מור הסמוכה, סיים סבב פגישות עם בני קהילתו שמקום עבודתם בפריז, ויצא לעבר ביתו.

הוא בלם בחדות את האופנוע, וכצפוי האופנוע החליק והוא הועף ממנו למרחק רב ונחבל באספלט הרטוב.

כשהתאושש, למרבה המזל בהכרה, חלפה במוחו מחשבה: אני עלול להידרס על ידי מכונית חולפת. הוא פקח עין אחת והביט סביבו. רכב אחד בלם מאחוריו. הוא מוגן. הרב דרוקמן ניסה להניע את גפיו, ונדהם לגלות שיצא בלא פגע.

הולכת רגל חשה אליו. "הכול בסדר?", שאלה, "אפשר לעזור?".

"אני חושב שאני בסדר", השיב הרב דרוקמן, והסיר את הקסדה מעל ראשו. האישה הביטה בו בעיניים נדהמות. היא לא ציפתה לגלות שהנפגע הוא יהודי מזוקן...

"הכול בסדר?", הוסיפה ושאלה, הפעם בעברית. כעת היה תורו של הרב דרוקמן להיות מופתע. "כן, ברוך השם", השיב גם הוא בעברית.

התברר כי הנזק שנגרם לאופנוע היה קטן מן הצפוי.

שתסיח את דעתי. בדיוק נתקלתי במודעה מעניינת: מקהלת הכנסייה מחפשת חברים חדשים, והחזרות נערכות בלילות שבת!"

דממה שררה בשולחן השבת של משפחת דרוקמן. כולם האזינו בנשימה עצורה. "התקבלתי לשורות המקלה", סיפרה ניקול, "זכבר יותר משנה, בכל ליל שבת, אני מתייצבת בכנסייה. אחר כך אני שבה לביתי, והעייפות מכריעה אותי בטרם אני מספיקה לחשוב על נרות השבת, החלות והקידוש.

"כך היה עד אותו יום שישי. יצאתי מהבית לקניות, ופתאום ראיתי אופנוע מתגלגל על הכביש... למרבה ההפתעה, נפגע התאונה קם ו...הזמין אותי אליו לשבת!" "במשך כמה חודשים התחבטתי אם זה אכן אות משמים שעליי לשוב אל עמי, ולבסוף החלטתי לעזוב את מקהלת הכנסייה ולבוא לסעודת שבת."

דמעות עלו בעיני האשה. "אתה חושב שאני הייתי שם בשבילך?", פנתה אל הרב דרוקמן, "לא; אתה היית השליח מלמעלה לגרום לי לעזוב את הכנסייה, ולמצוא את הדרך אל עמי ומורשתי!"

(תודה לרב דרוקמן)

(מתוך העלון השבועי שיחת השבוע)

בסעודת השבת הציג הרב דרוקמן לפני שאר האורחים ובני המשפחה את האורחת, ואמר: "היא היתה השליחה משמים לסייע לי ברגע התאונה!"

חיוך צופן סוד עלה על פניה של האורחת. "נראה לי שכדאי שתשמעו את הגרסה שלי לסיפור", והחלה לספר: "אני בת ארבעים וחמש. הקשרים ביני ובין משפחתי נותקו לפני כעשרים שנה. קשה לחיות בבדידות, על אחת כמה וכמה כיהודייה. בבית הוריי הקפידו על ערכי המסורת, אך מיום שאני מתגוררת בגפי, התנתקתי. וכי אעשה קידוש לבדי בשבת?

"לפני כשנה מצאתי משרה בחנות נעליים ב'פֶּלְצֶל' (האזור היהודי העתיק בפריס). קיוויתי שאולי העבודה בסביבה יהודית תגרום שיזמינו אותי לשבת. לאכזבתי איש לא הזמין אותי. איש גם לא התעניין איך אני מעבירה את השבתות.

"התחלתי לכעוס. אלה היהודים שאת חברתם חיפשתי? החלטתי להתנתק מבני עמי. נותרה רק בעיה אחת: בכל ליל שבת עלו בזיכרוני הנרות, הקידוש והגעגועים למסורת האבודה. החלטתי למצוא תעסוקה בליל שבת

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

פרוייקט העלאת ספר ה"תניא" לרשת היוטיוב כרוך בהוצאות גדולות, להפצת המעיינות ולמען זיכוי הרכיב. עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

”זאת התורה אדם” (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת חיי שרה

קבורת שרה במערת המכפלה

שרה הולכת לעולמה בגיל 127 שנים (מסמיכות סיפור פטירתה בתורה מיד לאחר תיאור העקידה, למדים חז”ל כי הצער הגדול שנצטערה כששמעה שבנה יחידה יצחק מובל לעקידה הוא ששבר לבה וקיצר חייה).

אברהם יוצא מבאר שבע (אליה הגיע לאחר העקידה בהר המוריה שבירושלים) ועולה לחברון כדי לספוד לשרה ולעסוק בקבורתה במערת המכפלה (בית קבורה ועליית גג על גביו) שבחברון, המקום בו קבורים אדם הראשון וחווה אשתו. לשם כך מנהל אברהם מיקוח קצר על קניית המקום מול הבעלים של הקרקע, עפרון מבני חת. תחילה, מפני כבודו וגדולתו של אברהם, מוכן עפרון החתי למסור לו את אחוזת הקבר ללא שום תמורה כספית. אלא שאברהם מעדיף לשלם במיטב כספו בעבור המקום (אף כי הארץ כולה מובטחת לו ולבניו מאת ה' עד עולם). ובסופו של דבר רוכש הוא את מערת המכפלה ומשלם בעבורה, כפי דרישת עפרון, את הסכום ”ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר” לעיני כל תושבי חת.

שרה אמנו נקברת במערת המכפלה.

שליחות אליעזר לחון

אברהם מצוה את עבדו הנאמן אליעזר כי יצא לחון (מולדת אברהם בה גרים עדיין בני משפחתו) כדי לאתר שם כלה עבור בנו יצחק. הוא משיעו לבל ישדך לבנו יחידו מבנות הכנעניים יושבי הארץ, אלא אך ורק

ממשפחתו היושבת בארם נהריים. כמו כן, אוסר הוא עליו למצוא שידוך שיאלץ את יצחק לרדת מארץ כנען, אלא כלה שתאימות מרצונה לבוא אליו אל ארץ כנען.

לשאלת אליעזר שמא לא תסכים הנערה לבוא, מביע אברהם את בטחונו בה' אשר כפי שעזר לו עד עתה כך יפליא עמו את ברכתו גם להבא. ומכל מקום, מוסיף אברהם, באם לא תרצה הכלה המיועדת ללכת עמך ארצה, פטור תהיה מן השבועה שהשבעתך.

קפיצת הדרך וגילוי רבקה

אליעזר יוצא לשליחותו ועימו עשרה גמלים טעונים נדוניה ומתנות לכלה ולמשפחתה. באורח פלא מתקצרת לו דרכו ולעת ערב מוצא הוא את עצמו ליד באר המים שבפאתי העיר, בדיוק בשעה שיוצאות בנות המקום אל הבאר לשאוב מים לביתן. אליעזר מקווה שגם הכלה המיועדת נמצאת בין הבנות ומתלבט כיצד יזהה אותה. הוא מחליט כי סימנה של הכלה הראויה ליצחק תהייה מידותיה הטובות – הנערה אשר לבקשתו תשקהו מים ואף תציע להשקות גם את גמליו, היא המיועדת לבן אדונו. הוא מתפלל לה' ומבקש כי יצליחו בשליחותו.

עודו נושא משאלתו, והנה מבחין הוא בנערה טובת מראה הנגשת עם כדה לשאוב מן הבאר. למראה מימי הבאר העולים לקראתה, ממחר הוא לבקשה ”הגמיאני נא מעט מים מכדך”. הנערה נענית ומשקה מכדה את אליעזר ומיד מציעה כי תשאב מים גם לגמליו. היא אינה ממתינה

לתגובתו וממהרת לשאוב בזריזות גם עבור הגמלים. נרעש מהנס הגלוי המתרחש לנגד עיניו, מעניק עבד אברהם לנערה תכשיט נזם זהב ושני צמידים מרכוש אדונו. ולשאלתו לשמה ולמוצאה משיבה היא כי שמה רבקה בת בתואל, נכדתם של מלכה ונחור אחי אברהם, ובביתם יש מקום לארחו ומזון לגמליו.

אליעזר משתחוה ומודה לאלוקי אברהם שהנחהו אל בית אחי אדונו.

הצלחת שליחות אליעזר

רבקה ממהרת אל בית הוריה לבשרם אודות בואו של האורח החשוב. לבן, אחי רבקה, מבין על פי התכשיטים היקרים שהוענקו לאחותו כי מדובר בשליחם של קרובי משפחה עשירים. הוא יוצא בריצה לקבל את פני האורח ומזמינו אחר כבוד לביתם. מיד בהגיעו אל ביתם מבקש אליעזר לשבת ולשוחח עם בני הבית אודות מטרת הגעתו. וכשמוגשת לפניו ארוחה, מסרב העבד הנאמן להכניס דבר לפיו קודם ביצוע שליחות אדונו.

ראשית לכל, פותח הוא בהצגת עצמו "עבד אברהם אנוכי". הוא מספר להם אודות אדונו אברהם, משפחתו ועושרו הרב ומפרט באוזניהם את השתלשלות האירועים: למן השבעתו על ידי אדונו כי יצא לחרן לקחת מבני משפחתו אשה לבנו יחידו יצחק; דרך נס קפיצת הדרך שאירעה לו בהגיעו בו ביום אל הבאר בחרן; וכלה בתפילתו-בקשתו מאת ה' כי יצליחו בשליחותו ובהשגחה העליונה שזימנה לו את רבקה על באר המים. בסיום דבריו מבקש הוא מהם את ידה של רבקה בעבור יצחק.

בתואל אבי רבקה ולבן אחיה ממהרים להביע את הסכמת המשפחה, באומרם כי "מה' יצא הדבר". נרגש מההצלחה האלווקית שמאירה לו פנים, משתחוה אליעזר שוב ארצה ומודה לה'. הוא מוציא את המתנות שהביא עמו ומעניקם לכלה ולמשפחתה.

לאחר לינת לילה במקום מבקש אליעזר עם בוקר לצאת

עם רבקה מיד לארץ כנען. המשפחה מצדה מנסה לעכב את יציאתם החפוזה, אך לבסוף מוחלט כי ישאלו את פי רבקה עצמה. לאחר הסכמת הנערה נפרדת משפחתה ממנה בברכות. רבקה ונערותיה יוצאות אל הדרך עם אליעזר.

רבקה באוהל שרה

בהתקרבם אל מקום אהלי אברהם שבארץ הנגב, מבחינה רבקה מרחוק באדם הדור ונשוא פנים (הוא יצחק אשר יצא להתפלל בשדה לפני ה'). למראהו רוכנת רבקה מן הגמל ומטה עצמה לכבודו כלפי הקרקע. לשאלתה מי האיש, משיב אליעזר כי הוא אדונו יצחק. רבקה מכסה את ראשה בצעיף לכבוד חתנה.

יצחק שומע מאליעזר עבד אביו את כל פרטי מסעו. לאחר מכן מביא הוא את רבקה כלתו אל אוהל שרה אמו ומתנחם בה על מות אמו.

אברהם מוריש ליצחק את כל אשר לו

לאחר פטירת שרה מחזיר אברהם את הגר (המכונה עתה בכתוב - קטורה) לביתו והיא יולדת לו ילדים, נכדים ונינים. ברבות הימים מעניק הוא לכל בני פלגשיו מתנות ומשלחם מעל פניו לארץ קדם. אמנם את זכויותיו הרוחניות, רכושו הרב וכל קנייניו הגשמיים מוריש אברהם ליצחק בנו יחידו, כמאמר ה' אליו "כי ביצחק יקרא לך זרע".

בן מאה שבעים וחמש שנה מסתלק אברהם מן העולם בשיבה טובה, זקן ושבע. מן הפסוק "ויקברו אותו יצחק וישמעאל בניו", למדים חז"ל כי ישמעאל חזר בתשובה בהעמידו עצמו שני ליצחק שעה שקברו שניהם את אביהם לצד שרה אשתו במערת המכפלה.

צאצאי ישמעאל ופטירתו

בסיום הפרשה מפרטת התורה את שמות בני ישמעאל, שנים עשר נשיאים לאומותם, ומתארת את פטירת ישמעאל בהיותו בן 137 שנים.

הכוח לקדש חפצים גשמיים

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

לנו הכח ליטול חפץ גשמי לחלוטין, לקיים בו מצוה ולהפכו על ידי כך ל'חפצא דקדושה', לחפץ קדוש.

מגבלות של אדם

הסיבה לכך היא מפני שהאבות עבדו את ה' וקיימו מצוות בכוחם שלהם, בכוחו של בן אדם, ולאדם אין הכח להחדיר קדושה ורוחניות בתוך הגשמיות. לעומת זאת, אנו מקיימים את המצוות בכוחו של הקב"ה, בכח הציווי האלוקי, ולגבי הקב"ה אין שום הגבלות ובכוחו לחבר רוחניות וגשמיות ולהחדיר את הקדושה גם בתוך המציאות הגשמית.

אבל היתה מצוה אחת יחידה שקיימו האבות כציווי מאת הקב"ה – מצות המילה. את המצוה הזאת קיימו לא בכוחם שלהם, אלא בכוחו של הקב"ה שציוה על כך. משום כך יש למצות המילה מעמד שונה לחלוטין לעומת המצוות האחרות שקיימו האבות.

המילה – בכח הבורא

זו הסיבה שאברהם המתין בקיום מצוות מילה עד שהקב"ה יצוהו עליה, כי רצה לקיים את המצווה בכוחו של הקב"ה ולא בכוחו של בן-אדם. על-ידי שמל את עצמו בגלל ציווי של הקב"ה, קיבל את הכוח להחדיר קדושה בבשר הגוף הגשמי ולהפוך את הבשר הגשמי של גוף אדם לדבר קדוש, לגוף קדוש.

משום כך לא היה לאברהם אבינו דבר אחר להשביע בו את אליעזר חוץ ממצות המילה. לא היה לו שום חפץ אחר של קדושה, מכיון שהמצוות שקיים לא היה בהן הכח לקדש דבר גשמי. הדבר היחיד שהיה קדוש בימי אברהם היתה המילה, כי אותה קיים בציווי ובכוחו של הקב"ה, ולכן דוקא בה השביע את אליעזר עבדו.

(מתוך הספר שולחן שבת')

על פי 'ספר השיחות' כרך א')

"שים נא ידך תחת ירכי, ואשביעך בה' אלוקי השמים ואלוקי הארץ." (בראשית כד, ב-ג)

בפרשתנו מספרת התורה על השליחות שהטיל אברהם אבינו על אליעזר עבדו וכן על השבועה שהשביעו, באמרו: "שים נא ידך תחת ירכי". הצורך בכך הוא, משום שהנשבע צריך לאחוז בידו חפץ של קדושה (ספר תורה, תפילין), ו'חפץ' הקדושה היחיד שהיה לאברהם אבינו היה מצות המילה, שעליה נצטווה קודם לכן מפי הקב"ה.

הדבר דורש הסבר: ידועים דברי חז"ל, שהאבות קיימו את התורה כולה עוד בטרם ניתנה, והקפידו לקיים אפילו מצוות מדרבנן (כמו עירוב תבשילין). מדוע אפוא לא היתה בידי אברהם שום מצוה שבה היה יכול להשביע את אליעזר חוץ ממצות המילה?!

למה חיכה אברהם?

שאלה דומה נשאלת גם על עצם מצות המילה שקיים אברהם אבינו: אם קיים את כל התורה עוד קודם שניתנה, למה המתין בקיומה של מצוה כה חשובה עד שהיה בן תשעים ותשע והקב"ה ציווהו בפירוש למול את עצמו?!

מבואר בתורת החסידות, בעניין החידוש שבמתן תורה על התורה והמצוות שהיו בימי האבות, כי למצוות של האבות לא היה כח לקדש את המציאות הגשמית. כשקיימו מצוה כלשהי, אף על פי שהשתמשו באמצעים גשמיים של העולם הזה, לא היתה הקדושה יכולה לחדור לתוך הדבר הגשמי ולקדשו. כל מושג הקדושה לא תפס לגבי דברים גשמיים. שרר פער בלתי ניתן לגישור בין הרוחניות לבין הגשמיות, והקדושה לא היתה יכולה להיתפס במציאות הגשמית.

הכח לקדש את המציאות הגשמית והחומרית ניתן לבני ישראל בעת מתן תורה. באותה התגלות של הקב"ה ניתן

פעל בעולם ואל תשכח את עצמך

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

"ואברהם זקן בא בימים" (בראשית כ"ד, א')

בפרשתנו נאמר "ואברהם זקן בא בימים". מפרש זאת המדרש: "יש לך אדם שהוא בזקנה ואינו בימים; בימים ואינו בזקנה; אבל כאן – זקנה כנגד ימים וימים כנגד זקנה". הפירוש הפשוט של מאמר זה הוא, שיכול אדם להיראות זקן אף על פי שהוא עדיין צעיר, ויכול אדם להיראות צעיר אף על פי שהוא כבר זקן.

אם זה פירוש הפסוק, לא מובן כל כך גודל השבח שבדבר. מעלות אלה של 'זקנה' ושל 'בא בימים' הן לכאורה שוליות ביותר לגבי אברהם אבינו, שעליו נאמר: "אחד היה אברהם"; ושעליו אומרים חז"ל כי היה הראשון ש"התחיל להאיר" ושממנו החלה התקופה של "שני אלפים תורה"! חייבים אנו לומר, שיש בדבר משמעויות עמוקות הרבה יותר.

שתי שלימויות

חז"ל מפרשים זאת כך: "זקן – זה שקנה חכמה"; "בא בימים" – שהביא את כל ימי חייו עמו. פירוש הדבר: התואר "זקן" ("שקנה חכמה") מתייחס לשלימותו האישית של האדם, שקנה לעצמו חכמה ודעת; "בא בימים" – זו פעולתו של האדם בעולם, מה שפעל ועשה בימי חייו.

שני הדברים הללו מייצגים בעצם את שני התחומים – תורה ומצוות. התורה – זו שלמותו האישית של האדם, שקנה לעצמו דברי תורה; המצוות – מה שפעל ויצר האדם בעולם, שכן מטרת המצוות לקדש את העולם הגשמי.

הכנה למתן תורה

גדולתו של אברהם היתה בכך, ששתי השלימויות הללו

נכללו בו, הן זו של 'זקן' והן זו של 'בא בימים' – הוא היה שלם גם בקנייניו האישיים וגם במה שהיה עליו לפעול ולבצע בעולם.

שני התחומים הללו שונים ואף מנוגדים לעיתים, שכן הזמן והכוח המושקעים באחד התחומים עלולים לחסור בתחום השני. גדולתו של אברהם הייתה, שהגיע למלוא השלמות בשני התחומים הללו גם יחד.

השילוב הנכון

על פי האמור יובן, למה החלה באברהם התקופה של "שני אלפים תורה". החידוש של מתן תורה הוא ביכולת שניתנה אז לחבר שמים וארץ, קדושה אלוקית עם העולם הגשמי והחומרי. במעמד הר סיני נוצר חיבור בין הדברים הבלתי אפשריים הללו, וניתנו לנו הכוחות לחברם ולשלבם זה בזה.

אברהם אבינו היה הראשון שהחל בכיוון זה של שילוב הניגודים בין מעלה ומטה. הצדיקים שקדמו לו (ב"שני אלפים תורה") נטו או לקו זה או לקו השני. או שעסקו בבניית שלימותם האישית, או שהתמסרו להשפעה על העולם. אברהם היה הראשון שחיבר את שני הקווים הללו יחדיו.

דבר זה משמש הוראת דרך לכל אחד ואחד מאיתנו: יש הסבורים שעליהם לשכוח את מצבם האישי ולעסוק רק בהשפעה על הסביבה. אחרים חושבים שהעיקר הוא התיקון העצמי, ואילו מצב הסביבה אינו מענינם. הדרך הנכונה היא של אברהם אבינו – השלימות בשני התחומים גם יחד, הן התיקון העצמי והן הבאת העולם כולו לידי שלימותו.

(מתוך הספר שולחן שבת',

על פי 'ספר השיחות' כרך ג')

חסידות על הפרשה חיי שרה

זכות ישמעאל – היותו בן אברהם ואלה תולדות ישמעאל בן אברהם (כה, יב)

כשלומדים על תולדות ישמעאל, שהיו לו שנים עשר נשיאים, נשאלת השאלה: מדוע מגיעה לישמעאל 'התפשטות' שכזו? כדי לתרץ את השאלה מדייק הכתוב שישמעאל היה "בן אברהם". כלומר – גדולה זו לא משלו היא, אלא משל אברהם אביו. אברהם, מצד מידת חסדו, ביקש: "לו ישמעאל יחיה לפניך", "לפניך" דוקא, היינו בחסד שלמעלה, שהוא בלי גבול, ותפילתו אכן נתקבלה – "ולישמעאל שמעתיק".

(ליקוטי שיחות, כרך ה', עמ' 356)

בעניני קדושה – יש לתת את המיטב בעניני העולם – די בעסק מועט נתן אברהם מתנות (כה, ה-ו)...

"ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק" – עיקר ומיטב הכוחות והזמן צריכים לנצל לעניני קדושה ועבודת ה' (יצחק שהיה 'עולה תמימה', רומז לעניני הקדושה).
"ולבני הפלגשים... נתן אברהם מתנות" – ואילו להתעסקות בעניני העולם די ב'מתנה' בעלמא, שאין לה שיעור ואפשר לתת גם דבר מועט. יהודי אמנם חייב לעשות 'כלי' טבעי לפרנסתו, שבו תשרה ברכת ה', אך היות שאין כאן אלא עשיית 'כלי' בלבד, אין להיות מושקעים בעשייה זו, ודי בעסק מועט כדי 'לצאת ידי חובה'.

(ליקוטי-שיחות, כרך ה', עמ' 344)

הזולת כראי למצבי

יחסי אל הזולת אינו אלא ביטוי והשתקפות של יחסי אל עצמי. והראיה, כשטוב לי עם עצמי – יכול אני להכיל את כולם, וכשאינני סובל את עצמי – אין לי אנרגיה בשביל אף אחד. וכך גם להיפך, אשר זוהי עיקר עבודת האדם בעולם הזה: כשלא טוב לי עם עצמי ובכל זאת פועל אני על עצמי להאיר פניי אל הזולת – משתפרת גם הרגשתי הפנימית לאין ערוך! וזהו ש"ואהבת לרעך – [הוא תמיד] כמוך".

גם ביו-טיוב ובפייסבוק:
שיעורים, נגונים ושידורים חיים

סדר התנ"ך

עודה ראשונה לנפשו

תניא
מודעות
עצמית
ביהדות

YouTube f

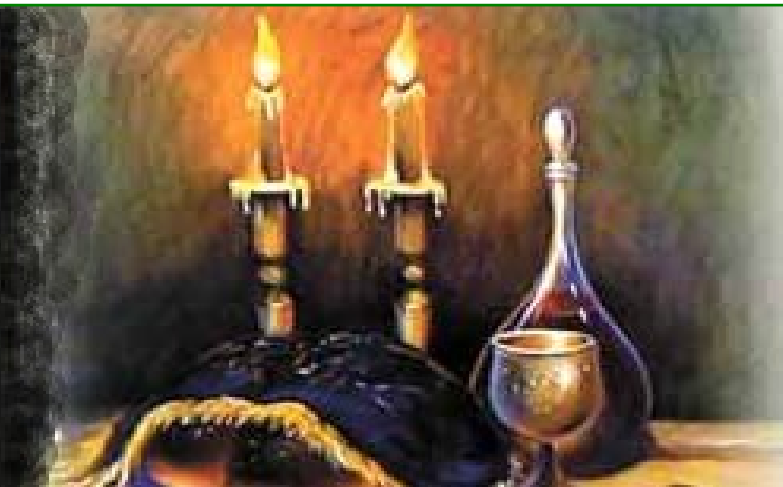
שבת שלום!!!

כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
ליקוט רעיונות, עיצוב ועימוד: חי דמארי
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון קי"ז)
17:16	16:01	י-ם
17:17	16:15	ת"א
17:15	16:05	חיפה
17:18	16:09	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, ליזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון